

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban évről-évre:
 Egy évre — 16 kor.
 Hármas évre — 48 kor.
 Kétféle ábrán kérésre:
 Egy évre — 20 kor.
 Hármas évre — 60 kor.
 Vidékre postán küldve:
 Egy évre — 24 kor.
 Hármas évre — 72 kor.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat napok kivételével.
 Felelőségi és kiadói hivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.
 A szerkesztőség kintretek visszaküldés
 vagy megfűzésre nem vállal felelősséget.
 Előfizetők és hirdetősek a
 kiadónálban intőszóval.
 Egy évre 48 kor.

NAGYVÁRAD, augusztus 27.

Nagyvárad városa számokban.

— Feltérjesztés a belügyminiszterhez. —

(Vid.) Évenként a költségvetés és a zár-
 számadás nyújt betekintést a város vagyoni
 viszonyaiba, pénzügyi forgalmába. Ezek-
 ből azonban csak az ilyen számtani mun-
 kálatokhoz értő szakemberek képesek
 tiszta képet alkotni, míg a laikus közön-
 ség nem bír eligazodni a tételek csopor-
 tosításán, dacára hogy ezek az apróbb
 részletekre is kiterjednek.

Pedig szükséges volna, hogy a városi
 tisztviselők egy részén kívül ne csak a
 szakértő városatyák, hanem a nagy kö-
 zönség is tájékozva legyen a felől, hogy
 mi a város vagyona és terhe; minők a
 bevételei és kiadásai. Ha ösmeri a város
 anyagi viszonyait, jobban érdeklődik a
 közdolgok iránt, mint ha érdeklődését
 megbénítja a város helyzetének nem is-
 merése.

A belügyminiszter rendeletéből most
 állított össze Nagyvárad város főszámve-
 vője egy terjedelmes kimutatást, amely
 tisztaképet nyújt a város anyagi helyze-
 téről.

Ugyátszik, a kormány foglalkozik a
 városok anyagi helyzetének rendezésével.
 A belügyminiszteriumban is belátták, hogy
 már nagyon is elérkezett az idő, amikor
 a városokra nem csak újabb és újabb
 terheket kell rakni, hanem támogató se-
 gységükre kell lenni abban a nagy és

hazafias munkában, amit a városok ki-
 fejtenek.

Tisza István gróf mindjárt kormányra
 lépése után igyekezett a vármegyei tiszt-
 viselők fizetését a várakozáson felül ren-
 dezni. Bár tudjuk, hogy ennek a háta
 mögött milyen célzott tartott az új kor-
 mányelnök szem előtt, a fizetésrendezést
 jól tette, ráfér azokra a szegény megyei
 tisztviselőkre, akik ugyanis botránnyosan rosszul
 voltak dotálva eddig.

De ugyanakkor nem szabad figyelmen
 kívül hagynia az önmagukra utalt váro-
 sokat sem, amelyek tagadhatlanul egy-egy
 erős góczpontjai, mondhatni sarkkövei a
 a magyar nemzeti államnak. Ezek fejlő-
 dése, gyarapodása adja meg az irányítást,
 éltető levegőt a körülötte levő vidék
 fejlődésének, közmívelődési és közgazda-
 sági gyarapodásának.

Ezen nagy feladatuknak becsülettel
 feleltek meg a vidéki városok s önzetlen-
 nül meghozták az áldozatot, a legtöbb
 polgárainak óriási megterhelésével.

A kormányok pedig úgy bántak a
 városokkal, mint a mostoha gyermekkel.
 Nemcsak a segítséget tagadták meg tőlük,
 de folyton újabb terheket róttak rájuk,
 állami funkciók teljesítése által.

Elég példát nyújt erre Nagyvárad. Köz-
 igazgatási teendők czimén a tisztviselők
 munkájának fele állami funkció, elkezdve
 az állami adók behajtásán és az anya-
 könyvvezetésen a katonai ügyek elvégzé-
 séig.

Nem maradhat ez tovább így, hacsak

a városok fejlődését megakasztani nem
 akarjuk, amit pedig magyar nemzeti szem-
 pontból is véve a dolgot, nem akarhat
 senki.

Módot és alkalmat kell nyújtani a vá-
 rosoknak a fokozatos fejlődésre és pedig
 nem polgárainak agyonterhelésével, ha-
 nem az államnak kell segítségül jönni. A
 végzett állami funkciókért tisztességes,
 igazságos és jól kiérdemelt állami támo-
 gatást kell nyújtani a városoknak, hogy
 tovább fejlődve, erősödve, védvárai le-
 hessenek a magyarságnak, a magyar nem-
 zeti államnak.

Már régebben rebesgették, sőt a kor-
 mányelnök nyíltan is hangoztatta, hogy
 a kormány gondoskodni fog a vidéki vá-
 rosok anyagi helyzetének a rendezéséről.

Az újabb hírek szerint már foglalkoz-
 nak is ezzel a fontos kérdéssel a belügy-
 miniszteriumban. Megerősíti ezt a be-
 lügyminiszter leirata, amelyet csak pár
 nappal ezelőtt küldött szét a városoknak
 s amelyben utasítja őket, hogy a váro-
 sok anyagi helyzetéről s a tisztviselők
 fizetéséről pontos és részletes kimutatást
 terjesszenek fel.

Ez az előszele a városi tisztviselők
 fizetés rendezésének. Ezen az uton akar.
 segíteni a városokon. Helyes dolog, ha
 ezen a czimen is könnyít a szegény vá-
 rosok terhén. Ma akként áll a helyzet,
 hogy a városok háztartásában mondhatni
 a legnagyobb rubrika a személyzeti ki-
 adások, még is olyan nyomorultul van-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az első álom.

Írta: Hantke Emil.

Ez is akkor történt, midőn Hegyi Elemér
 hoszas szünetelés után újból kiment Réthyékhez.
 Mikor az első nap eszéjén már készültek
 lefeküdni, Clarisse odaszólt Hegyihez:

— Ugy mondják, hogy ha valaki egy szo-
 bában összör alszik és mielőtt elaludna meg-
 olvassa, hogy hány szeglet van abban a szo-
 bában, akkor az, a mit álmodik, be fog tel-
 jestülni.

Hegyi egyedül maradt a vendégszobában.
 A parkra nyíló ablakok nyitva, a melyen ke-
 resztül a hold beszűrődő világa, a fák és bok-
 rok lombjának halk susogása egész sejtelmes
 álmokkal és vágyakkal teli légtört varázsoltak
 körülötte.

Odaült a nyitott ablakhoz, szivarra gyuj-

tott és bámult ki a nagy messzeségbe. Es tü-
 nődött.

— Tényleg még ebben a szobában nem
 aludtam. Es a hogy a kis Clarisse mondja,
 a mit ma éjjel álmodni fogok, az valóra fog
 válni. Nem is rosszul! Azaz, hogy . . . hát ha
 olyant találok álmodni, a mit nem szeretnék
 a valóságban? Most mi tévő legyek? Bizzam
 az álom fantáziájának könyörtelen szeszélyére
 azt, a mi kihatással lehet talán egész éle-
 temre . . . Na, na öreg! Hát csak nem hiszel
 ilyen kis naiv mesékben? Nem, nem, de . . .
 hát Clarisse mondta és ő meg tudja . . .
 Hoppl megvan! Azt is mondják, hogy az ember
 rendszerint arról álmodik, a miről vagy a kiről
 nincsen baj. Igaz, hogy gondolatban egész nap
 eleget foglalkoztam már vele, de hogy álmomat
 biztosítsam, elevenítsük fel az emlékeket . . .
 Tehát bájos Clarisse, miúgy lelkivilágomban
 állandóan szemem előtt lebeg, legyen olyan
 kegyes és jó, emez állandóságban legalább is
 addig, míg az szemeimre jó, megmaradni . . .

Ott ülnek együtt a régi megszokott hely-
 kőn. Mind könnyelmű, leha, éjmidő fiatal
 ember. Most különcködésből egy olyan kisebb
 fajta korcsmát látogatnak. Egy özvegy asszony
 a tulajdonosa, a kinek felnőt leánya is van.
 Es dacára annak, hogy minden nemesebb ér-
 zelmét guny tárgyává téve megvetnek, mégis
 jól esik nekik, hogy ha a tulajdonosnő és
 leánya a törzsasztalhoz közéjük ülnek és elbe-
 szólgetnek velők . . . olyan melegebb, otthono-
 sabb a légkör, és vid mabb, kellemesebb a
 hangulat. Tettetett közönyöségük azt mondja,
 hogy csak változatosság, de magában érzi
 mind-gyk, hogy ez az a szükséges valami, a
 mit készakarva nélkülöznek.

A szót Hegyi Elemér viszi.

— Hát Bélát megcsipték. Mondtam is én
 mindég, hogy az a fiu szentimentális és nem
 józan gondolkodású. Az Isten tudja, hogy be-
 lekerül egy társaságba és nem telik bele pár
 hónap, már a csömörlésig erkölcsös és adja a
 nagyképt. Egy kis vézna szőke leány miatt.
 Még ha lenne hozomány, hát érténém. De így!

A szülők b. figyelmébe!

leány és fiu fehérneműek
 Iskolai idényre bármely intézet előírása sze-
 rint, mérték után is készítve.

Telefon sz. 76.

Vidéki megrendelések 10 koronán felül bérmentve küldetnek. Meg nem felelő árut becsérélünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

Továbbá Carlsbadi Czipők, Csizmák, Galocsnik, Kalapok, Sapkák, Ingek, Gallérok, Kézeltők, Lábravalók
 Nyakkendők, Keztyűk, Harisnyák, Zsebkendők, Inggombok, Pénztárczák Fésűk, Kefék, Szappanok, Eső-
 ernyők, Téli alsó Ingek, Nadrágok Gamáslik, Törülközők, Szalmazsákok, Ágy- és Paplan Lapedők,
 Gyapju Takarók, Chiffonok, Vásznaok, Crettonok, Barchetek, Bélésárak stb. feltűnő olcsó árak mellett!

FABRY TESTVEREK nagyáruházában Nagyvárad, Fő-utca.

Elősmert szelid és legolcsóbb bevásárlást hely!

nak a városi tisztviselők fizetve, amihez hasonlót alig találunk. Jogvégezt emberek dolgoznak 1400—1600 koronáért.

Itt ismét nem kell messze mennünk; Nagyvárad elég szomorú példát mutat e tekintetben. Am azért ki merné azt állítani jó lélekkel, hogy Nagyvárad városa önjerejéből tisztességes összegre fel tudja emelni tisztviselőinek fizetését? Ezt a nehéz és égetően sürgős kérdést csak úgy bírja becsületesen megoldani, ha az állam segítségére jön.

A városházán igyekeztek gyorsan eleget tenni a belügyminiszter rendelkezésének s tegnap már felküldötték Nagyvárad város vagyoni viszonyainak, forgalmának és a tisztviselők fizetésének kimutatását.

Az érdekes munkából közöljük a következő adatokat:

Nagyvárad város közönsége fizetett állami adóban és összes pótdadóban:

	állami adót kor.	közs. pótdadót kor.
1901-ben	760.081	680.625
1902-ben	810.796	723.281
1903-ban	708.843	634.432
átlag 1 évben	759.906	679.446

Nagyvárad város jövedelmező törzsvagyona 14,014,744 korona, nem jövedelmező törzsvagyona 8,858,912 korona.

Városi tartozás 10,469,683 korona, Nagyvárad tiszta vagyona tehát 12,403,973 korona,

A bevételek és kiadások részletezése a következő:

Bevételek:

ingatlanok után haszonbér jövedelem 303,939 korona, 16,45 százalék;

törzskönyvi törék utáni jövedelem 1593 korona, 0,09 százalék;

jogok, javadalmak után 337,758 korona, 18,29 százalék;

iskolai bevételek 43,572 kor. 2,36 százalék;

városi intézmények és vállalatokból a várost illető részesedés 193,761 korona, 10,50 százalék;

fogyasztási adó természetű jövedelmekből bevétel 406,514 korona, 22,01 százalék;

különféle bevételek 255,110 korona, 13,82 százalék;

községi és iskolai pótdadó 304,336 korona, 16,48 százalék.

A város összes bevétele 1846,583 korona.

Kiadások.

Közigazgatásiak:

Személyzetiek: tanács 31,400 korona, árvaszék 15,220 korona, ügyész 7,990 korona, mérnöki hivatal 12,120 korona, segéd hivatalok 24,403 korona, számvétség 14,720 korona, pénztári személyzet 5,800 kor., gazdasági hivatal 1,600 korona, anyakönyvi hivatal 3,730 korona, katonasági osztály 16,080 korona, szolgáltszemélyzet 6,360 korona; — dologi kiadások: általános közigazgatás 36784 kor., katonasági 3,258 kor., összes közigazgatási kiadások: 179,465 kor. 9,31 százalék.

Városi adóhivatal:

Személyzeti kiadás 53,425 korona (a dologi kiadás az ált. közigazgatás keretében); az adóhivatal összes kiadása 53,425 kor. 2,77 százalék.

Rendőri kiadások:

Személyzetiek: rendőrtisztviselőknek 63,394 korona, őrszemélyzet 66,048 korona, tűzoltóknak 18,000 korona; — dologi kiadások: (ruha, fegyverzet, foglyok élelmezése, tűzoltók felszerelése, vegyes kiadások) 170,873 kor. 8,35 százalék.

Közegettségügy:

Személyzet: 13,140 korona; dologi kiadás: 12,924 korona, összesen 26,064 kor. 1,35 százalék.

Szegényügy:

Összes kiadás 28,654 korona, 1,48 százalék.

Tanügy, egyház, közművelődés.

Tanügy: személyzetiek: közs. iskolai tanítók, szolgák 107,433 kor., iparos és keresk. tanonciskola 26,575 kor., — dologi kiadások 16,077 korona; — közművelődés: színház 14,891 kor.; — egyházi: segély az egyházközségeknek 6,067 kor. — Összes tanügyi, egyházi, közművelődési kiadás 221,043 kor. 11,47 százalék.

Közérdekű városi intézmények: állatvadászterek fenntartása 7883 korona, vízvezeték 124,745 kor., közutak fenntartására 103,716 kor., csatornázás 3555 kor., közbiztonsági hid 8400 kor., vinczellérképezés alapítvány (Diószeg)

560 kor., kereskedelmi kamara segélye 3000 kor., sikeknémák intézetének (Kolozsvár) 400 kor., honvéd hadapród isk. alapítvány 3200 kor., mértékhitelítés, mázsálás 7611 kor.; — összes kiadás: 263070 kor. 13,64 százalék.

Utcsák, járdák, terek rendezése, köztisztaság: Összesen 119,125 kor. 6,18 százalék.

Közüvilágítás: 45782 kor. 2,37 százalék.

Adósságtörlesztés és kamat: 427,907 kor. 22,19 százalék.

Adó- és egyenérték: 26746 kor. 1,38 százalék.

Alapok, intézmények, vállalatok részére városi hozzájárulás: a nyugdíjalap dotációja 29,000 kor., nyug- és kegydíjak 7,413 kor., vízvezetési alapnak 1280 kor.; — összesen 37,699 kor., 1,95 százalék.

Ingatlanok kezelése, gazd. kiadások, épületek fenntartása: cseleedség 10,200 kor., gazd. kiadások 24995 kor., középületek fenntartása 32776 kor.; — összesen 67,971 kor., 3,52 százalék.

Fogyasztási adó természetű kiadások: az államnak bor- és hús-fogyasztási adó bérletért 207,000 kor., állami fogyasztási adók után járó kiadások 6,608 kor., bor- hús- és szesz adópótlék kezelésével járó kiadások 26,226 kor.; — összes kiadások 239,828 kor. 12,44 százalék.

Különféle kiadások: 21338 kor. 1,10 százalék.

A kiadások főösszege 1.928.984 korona.

Ezzel szemben állítva a bevételeket: 1.846,583 koronát, mutatkozik 82,401 korona hiány.

Ezekből az adatokból láthatja a belügyminiszter, hogy Nagyvárad városára nagyon is ráfér az állam támogatása.

Olaszország kilép a hármasszövetségből.

Bécsből jelentik a szenzációs hírt, hogy Olaszország kilép a hármasszövetségből. Még pedig a borvám miatt, amelyben a magyar kormány nem enged. Szógyény Marich László berlini nagykövet azért tért vissza Berlinből, hogy erre az eshetőségre a külügyi kormányt előkészítse. Egyben tudomásul hozta, hogy Vilmos német császár nagy előrelátással

Mert azt csak el nem bírom képzelni, hogy manapság értelmesebben gondolkodó ember azért nőstüljön, mert szüksége van rá, vagy éppen szerelemből. Nevetséges szerelmes lehet egy gimnázista, de nem egy felnőtt ember. Meg aztán a mai lányok! Többet tudnak azok már 14 éves korukban, mint dédanyáink az aranylakadalmakon. Üresek, féltüveltek, minden nemesebb érzelem híján csak hivalkodnak és élnek. Nem is élnek, csak cél nélkül léteznek.

— Na hát nincs igazad, szólt közbe egy újságíró fia, Török Adorján, a ki mostanában egy kasziros lányról írogatja alanyi költeményeit a lapokban — mert daczára, hogy látszólag ilyennek tűnnek fel, de azért ha az ember kiismeri őket, hát bizony talál ott mindig finom, és tisztult nőies vonásokat, a melyek a férfiak jellemére feltétlenül nemesítőleg hatnak.

— Púf nekil Ez most véletlenül talál az izszipban, a csatornában egy csillogó tárgyat és most az ő Lilijéről azt hiszi, hogy gyémánt.

— Hegyi úr! kérdek én magától őszintén valamit — vág bele Margit, a kocsmárosné leánya. — Nem csalódtok szerelmes magá?

— Ugyan, hogy kérdezhet ilyeneket. Szerelmes sem voltam soha. Nem mondok, ennek előtte érdeklődtem egynehány lány után, össze is jöttem velük, már-már kezdtek volna bizalmasabban is lenni velem, de akkor aztán félre állottam. Hiába az én érzelmeimmel nem lehet érzelegni. Az, nem mondok, hogy nem durva és fásult, de józan és nem adom sokért, hogy ilyen.

— Hiszen maga akkor egy kőember! De meglátja, hogy a legszerelmesebb maga lesz még valamennyi között.

Mert a mi késik az nem mulik.

— Nahát higgye el, hogy ez késni fog örökké. Es most már, mintán látom, hogy nincs kedvetek diskurálni, hát bort ide, küldjék be a cigányt.

A nap már egész fent volt az égen, mikor késő reggel botorkáltak hazafelé. Hegyi a fürdőből jött éppen és a mint már majdnem

haza ért, kedves ösmerősökkel találkozott. — Réthynével és leányával Clarissával. Még csodálkoztak is rajta, hogy ilyen jókor az utcán találják. Hegyi kivágta magát egész közönyösen azzal, hogy reggeli sétát tett. Elváláskor aztán megigértették vele, hogy miután már oly rég nem volt künn náluk, legközelebb látogassa meg őket.

Hegyi ki is ment. Fásult lelkeknek az a csendes légtör szinte jót tett és mikor ott ült a család közt, abban a figyelmes gyöngédségben, kellemes bizalmasságban, olyan különös érzélem járta át bensejét. Kezdte kívánni ezt az állapotot és kezdte magát utálni. Haszontalaul és hiába eltöltöttnek látta, eddigi életét és vidámitókat, derűsnek azt, a mit most lát. A házikisasszonyának, Clarissának természetes figyelmessége, előzékenysége egész lebilincselte és kezdte érezni, hogy azt a szép barna lányt szeretné folyton látni, szeretné folyton mellette lenni és hogy szívét valami szokatlan érzés hozza erősebb működésbe.

— Ez volna a szerelem? gondolta magában.

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE Nagyvárad, Fő-utca.

(Uri Casino-épület). TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-cség

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít *férfi-öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costumöket, valódi angol SZÜVETEK nagy választékban

azért sietett megkötni a szerződést Oroszországgal, hogy Olaszország helyét Oroszországgal pótolja.

A keletázsiai háboru.

Kuroki még sem várja meg Port-Arthur elestét, hanem előrenyomul. Tegnapelőtt előrsi csatározás volt, amely később kemény ütközetté fejlődött s a vége az lett, hogy az oroszok visszavonultak. Természetes, hogy ez a visszavonulás, mint mindig, most is egy magasabb célnak volt az eredménye. A japánok azonban nem sokat törődnek az oroszok magasabb színvonalu taktikájával, hanem ott szerznek előnyt és területet, ahol alkalom van rá. Az elfoglalt területet azután hadműveleteik újabb bázisául rendezik be, amint ez tegnap is történt.

Port-Arthur ostroma halad a maga misztikus útján, s a legellentmondóbb hírek, melyek onnan érkeznek, egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy a helyzetről tájékozást nyújtsanak.

Az ütközet egyre tart.

Pétervár, aug. 26. Liaojangból jelentik, hogy tegnap hajnal óta szakadatlanul tart az ütközet a támadó japánokkal. Az első támadást, a melyet Kuroki intézett az orosz sereg jobb szárnya ellen, visszaverték, de most arról értesültünk, hogy Oku hadteste már elbagyta Asancsangot és utban van Tusima felé. Az oroszok harcizolva visszavonulnak.

A japánok az egész vonalon támadnak.

Pétervár, aug. 27. A hivatalos lap jelenti Liaojangból 26-ikéről: A 26-ára virradó éji az oroszok és japánok hadállásaikban töltötték 5 versznyi távolságban. Hajnalhasadtakor megkezdődött a japánok támadása az egész vonalon. Déllel 10 órakor Liaojangban délkelet felől ágyuzás volt hallható, ép ugy este is.

A császár csapatszemléje.

Pétervár, aug. 27. Miklós császár ma délután a dóni kozák területen lévő Novo-Czerkaskba megy csapatszemlére.

Mi hír a tengeren?

London, aug. 27. Itt nagy elégtétellel fogadták a csári utasítást a Szmolenszk és Pé-

tersburg önkéntes flottabeli két czirkáló megrendszabályozásáról. Las Palmasból táviratozzák, hogy a Cap Juby fok mellett még mindig czirkálnak orosz hajók. Arrafelé látták, mikor szénszállító gőzösről szenet raktak át az orosz czirkálóra. Azt hiszik, hogy az illető czirkáló hajó a «Commander» feltartóztatója a «Szmolenszk» volt. Allítólag újabb utasításait a keresésére induló két angol czirkáló már át is adta parancsnokának. Biztosra veszik, hogy az orosz önkéntes flotta garázdálkodása most már véget ért.

Tokio, aug. 27. A tengeren a rendes forgalmat semmi sem zavarja többé. A kereskedelmi gőzösk is a legnagyobb bátorsággal közlekednek. Czirkálónk azt a hirt közlik dróttalan táviró útján, hogy Port-Arthur előtt tényleg elsüllyedt két orosz torpedóromboló, egyet pedig Santung irányában látták elsüllyedni. Vladivosztozk előtt Kamimura jelenti, hogy onnan hetekig nem fenyegetheti a szabad hajózást semmi veszedelem. Sanghából érkezett jelentés szerint, az orosz hajók leszerelése folyik. Hajónk még mindig a kikötő előtt foglalt állást.

London, augusztus 27. A «Daily Chronicle» harciéri tudósítója táviratozza: Inka-ba 50 óriási japán szállítóhajó érkezett. Óriási mennyiségű élelmiszereket, vagy 50 hatalmas ostromágyut, rengeteg löszert és hadfelszerelést raknak partra. Az utolsó öt hajó katonákkal éppen most hajózott a kikötőbe. Újabb csapatszallítmányokat is várnak.

Az ostrom.

Tokio, augusztus 27. Távirati jelentés érkezett, mely szerint az előkészületek végleg befejeződtek s az általános roham már holnap hajnalban megindul. Tokióban óriási izgalmat keltett a hír. A lakosság hangulata mégis lelkes s biztosra veszik, hogy pár nap alatt Port-Arthur csakugyan elesik.

Port Arthur ostroma.

Budapest, aug. 27. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik: A port-Arthuri japán sereg behatolt a város európai negyedébe. A japánok egy mértföldre vannak a vártól.

Szerdán egy két kéményű orosz torpedóromboló aknába ütközött és elsüllyedt. Egy négy kéményűt szintén akna rongált meg, de sikerült bevontatni a kikötőbe.

A japánok elfogtak egy szállítóhajót, mely Port-Arthurba élelmet készült be-csempészni.

Budapest, aug. 27. (Saj. tud. táv.) Tiencsienből egy szavavihető magántávirat jelenti, hogy a japánoknak az Isan erődön át sikerült a várba hatolniok. Port-Arthur sorsa ezzel meg van pecsételve. Tokióban erről szintén értesültek, de mindaddig titokban tartják, amíg a harc egészen véget nem ér.

Kurokit visszaverték.

Budapest, aug. 27. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik: Tegnapelőtt Kuroki 3 hadosztálylyal megtámadta az oroszokat, de visszaverték. 32 japán ágyut hasznavehetetlenné tettek. Az ütközetben kiűnt az orosz tüzérség felsőbbsege.

Megismételt támadás.

Budapest, aug. 27. (Saját tud. táv.) A Daily Telegraphnak jelentik: A japánok ismét támadnak. Az oroszokat visszaszorították és elfoglalták Liang-vansant.

A japánok Liaolyangtól már csak 20 mfdre vannak. A tüzérségi harc javában folyik, de részletek róla nem érkeztek.

Kuropatkin jelentése.

Budapest, aug. 27. (Saját tud. táv.) Seregünk keleti különítményét 25-én megtámadták.

Az ellenség 2 hadosztályt és erős tüzérséget tételezett fel. 3—5 kilométerre vagyunk az ellenségtől. 100 halottunk és sebesültünk volt a csatában. Kisebb csatározásoktól eltekintve az éj nyugodtan telt el.

A csapatok megmaradtak hadállásaikban. Hajnalhasadtakor a japánok megkezdtek a támadást.

A keresztapa meg a keresztfia.

A Magyar Szó átalakult egy hétre számtani tankönyvvé.

Vezércikkje csupa összeadás, kivonás, szorzás, osztás. Hasábos számok, tételek, altételek, összegek, főösszegek. Summa, summárum: szekularizáció.

A derék lap azt számolgatta össze, mennyi vagyon van a katolikus egyház kezén; s aztán kiszámította, milyen jól megélnének ebből a — protestáns papok.

Azok bizony jól megélnének, már csak azért is, mert kevesebben vannak, mint a katolikusok.

Igy ment a kalkulálás minden nap. Permutálta, kombinálta és variálta a Magyar Szó a katolikus vagyont.

Kiszámította az adókulcs, kongrua-bevallás és logaritmus segítségével az összegeket; a zágrábi érsekséggel és a nélkül. S végül mindig ott volt a refrén: beh jó volna azt felosztani a protestánsok között!

Szerencsére a protestánsok sokkal jőzanabbak, hogysen Bánffy hirhedt keresztfiának, a frissiben kikeresztelt szerkesztőnek felültek volna. A számtani gyakorlatok visszhang nélkül maradtak.

Valami visszhang azonban mégis kell.

Nemrég a törvényték gondnokság alá helyezett egy örüllet, (nevezük Kukoricza Pálnak) a kinek az volt a mániája, hogy leült az asztala elé s aztán számolgotott:

Rothschild	1000,000.000
Vanderbilt	2000,000.000

Pár nap mulva új vendég érkezett. Somorjay, szomszéd járásból egy fiatal földbirtokos.

Jóll het Hegyi mint régi jó ismerőse szerepelt a Réthy kuriának és ismerőseiket, rokonait is ismerte, az új vendéggel csak most jött össze először, a kit a háziak szinte olykiűnté, barátságos figyelemmel halmoztak el, min ha már nagyon régi ismerősük volna.

Egyik reggel jókor felkelt és lement a parkba sétálni. Hangulatos képek tárultak fel, lelki szemei előtt. Látja Clarissét és ő rajongó hódolattal tekint arra a szép leányra. Mintha kékes felhőgomoly venné körül azt az édes arcot és ő érezvén hitványságát, semmiséget csak csodás imádattal néz arra az eszményi alakra.

Egyszerre csak szembe találja magát Réthy-nével. Mintha csak kereste volna az alkalmat az az áldott jó lelkű asszony, mert minden bevezetés nélkül így szól hozzá:

— Jöjjen, H gyi, üljünk, ide le mert komoly dologban akarok magával beszélni.

— Parancsoljon nagyságos asszonyom.

— Magát úgy ismerem, mint én is megfigyeltem, jó emberismerőt. Milyennek ismerte ki Somorjayt. De őszintén beszéljen, mert Clarisse és ő közte már nagyon komoly a viszony és mindkettőn szeretik egymást.

Hegyivel csak egyet fordult a világ — — —

illetőleg arra eszmélt fel, hogy valaki ébresztgeti.

A szobalány állt előtte.

— Szent Isten! A tekintetes ur itt aludt egész mostanáig. Tessék most sietni, mert már készülnek a reggelihez.

*

Alig várta aztán, hogy együtt maradjon Clarissével.

— Na megfogadtam a tanácsát és képzelje mit álmodtam.

— Valami jót?

— Igen ha tudná. Azt, hogy magát elvette a szomszéd földesur.

— A szomszéd földesur?

— Az!

— Hiszen nincs is köztük nőtlen ember, az egész környéken.

— Mndegy, de magát megkérték és még az a jó nagyságos asszony kért tőlem felvilágosítást a nőlegény felől.

— Na majd megváltik, hogy igaz-e, a mit az idegen szobában való első álomra mondanak. Mert azt is mondják, hogy az álom annyi hónap mulva fog valóra válni, a hány szeglet van a szobában.

— Szeglet?! Clarissé!... Edes kis Clarissé! Hisz akkor nem igaz, mert én elaludtam anélkül, hogy a szegleteket megolvastam volna.

Rockefeller	3000,000.000
Morgan	4000,000.000
stb.	...
Kukoricza Pál	10000,000.000

Az volt szegénynek a mániája, hogy a világ milliommósai mind meghaltak s őt tették örökösökké.

A Magyar Szó szerkesztője azzal dicsekszik, hogy valami új filozófiai rendszert talált fel.

Ugy mesélik, szegény Kukoricza Pál is filozófálni akart.

S úgy látszik, némelyeknél a filozófia — számtani öröklettel végződik, melynél summa summarum: Lipótmező.

Igy aztán nincs mit csodálni rajta, hogy a Magyar Szó Bánffyújól új Bocskayt akart gyurni. S lett volna a gyuró Bánffy saját keresztfia, dr Pályi (Klein) Ede, a M. Szó szerkesztője.

Pályi-Klein — mint Bocskaygyuró! Képzeljük Müller Salamont, amint kurucz fringiókat kovácsol!

Hogy készült volna az új Bocskay Pályi-Klein sütődéjében?

Rec.: Végy két kanál papamorgót, elegyítsd egy szakajtó tudatlansággal, nyujtsd ki a Magyar Szó hasábjain, spékeld meg filozofemita pászkával és idült türelmetlenséggel és tüss rá egy 50 krajczáros bélyegre. Kész az új Bocskay.

A recepte bevált. Csak hogy a kész süteményt nem Bocskaynak ismerték fel, hanem — ischli klauzulának.

Milyen szép látvány is az, mikor most a pék és a süteménye veszekszenek:

— Miért nem lettél Bocskay?
— Miért nem maradtál zsidó?

Hát hiszen mind a kettő ezt akarta; most gyönyörködjenek egymásban.

Mi pedig gyönyörködünk bennük, amint egymásról fölvevett hü fotografiáikat bemutatják. Csak folyvást, folyvást!

Principalis.

UJDONSAGOK.

Fogadalom tétel és beöltöztetés az Orsolya zárdában.

A kath. egyház ma augusztus 28-án Hyppo város nagynevű püspökének, sz. Agostonnak tiszteletére tart ünnepet. — Jogosan. — E nagy szent nemcsak a multban volt tudománya, ékesszólása és életszentségénél fogva tündöklő csillag az egyház egén, hanem az általa alkotott szabályokon alapuló szerzetesi életnek szerte a föld kerekén ismert jótékony intésménye következtében tisztelet tárgya ő ma is.

Nagy jelentőségű és lélekemelő ezen ünnep különösen a városnak legrégebb nőnevelő intézetére, a sz. Orsolya zárdára, részint mert tagjai sz. Agoston szabályait követik, részint mert az évenként ezen ünnep alkalmából tartani szokott beöltöztetési és fogadalom tevési szertartások lényeges bizonyosságai annak, hogy e nagy szent szellemének s az isteni kegyelem hívó szavának együttes működése még e hitvidék korszakban is tüneményeszerűen működik.

Midőn csak az anyagnak élő korszakunkban az igazi keresztényi erkölcsös élet oly ritka jelenség; jelszó: élvezni a jelent, mit sem törődni a jövővel; élvezni sokszor sz. erkölcsi törvény rovására, — lélekemelő jelenség látni, miként szentelik, áldozzák fel magukat a jó Istennek a gyöngék, hogy az isteni kegyelem általuk nagy dolgokat vigyen véghez.

F. év augusztus 28-án is az egyszerű fogadalom letévése által öten jegyzik el szívöket az isteni Megváltóval, öten pedig a szerzetesi

öltöny felvétele által belépnek a rend kötelekébe.

Sr. Mária Klára szül. *Barényi* Margit, Sr. Mária Ludovika szül. *Ottlik* Mária, Sr. Mária Paulina szül. *Zsigovits* Terézia Mária, Sr. Mária Borbála szül. *Hölcali* Terézia, Sr. Mária Hedvig szül. *Haller* Julianna fogadalmat tesznek; *Páll* Anna, *Bitschovsky* Zsófia, *Orosz* Erzsébet, *Kirvai* Mária, *Rittl* Mária pedig beöltöznek.

A világ szellemét követő lélek e hiralatára elmosolyodik, mások talán szánakodva gondolnak rájuk... ily korán, az élet tavaszán lemondani a szabadságról, a világról, az élvezetekről...; ők azonban azokkal tartanak, kik nem az élet foszlányait, roncsait hozták áldozatul az Urnak, hanem kora ifjúságuknak az önmegtartózkodás és lemondás által körülvevő tüde rózsáit teszik le a sz.-szív oltárára, mert tudják, hogy Szt. Jeromos szerint:

»Ami az angyalok az égben, azt teszik a szerzetesek a földön...« Bizonyára a legszebb virág s a legszebb drágakő az egyház diszkészletében a szerzetesek és szűzek kara.

A lélekemelő ünnepség ma, vasárnap reggel 8 órakor kezdődik; a zárdatagok nagy öröme az egész szertartást *Szmrecsányi* Pál megyés püspök ő Nagyméltósága végzi; a szent mise előtt pedig *Grócz* Béla apátkanonok szent beszédet tart.

* **Személyi hír.** Dr *Steinberger* Ferencz, nagyvárad apátkanonok, a budapesti központi papnevelőintézet rektora, ki szünidejét Nagyváradon töltötte, tegnap Budapestre utazott.

* **Új kanonok.** A király *Hován* József egri székesegyházi tb. kanonok és pásztoi plébánosnak az egri főkáptalanban megüresedett utolsó mesterkanonokságot adományozta.

* **Változás a premontrei rend társaságában.** A legközelebb megnyíló tanévben két új tanár kezdi meg működését a nagyvárad premontreirendi kath. főgimnáziumban. Megemlékeztünk ugyanis néhány héttel ezelőtt, hogy az intézet egyik régi kiváló tanára *Agácsy* Norbert nyugalomba vonult. Kivüle mint értesültünk még egy tanár távozott el, *Sebestha* Farkas. Helyükbe *Takács* Menyhért jászói prépost *Leéb* Bertalan és *Ujlaki* Rezső rendi tagokat küldte ki a nagyvárad kath. főgimnáziumhoz.

* **Nem jó a szabályrendelet.** Nagyvárad város törvényhatósága szabályrendeletet alkotott a fogadók, vendéglők, kávéházak és kávéházakról. A szabályrendeletet a belügyminiszter visszaküldötte, mert annak sok szakasza beletűközik az ipartörvény, kihágási és más törvényekbe és miniszteri rendeletekbe. Különös, hogy a városházán nem ismerik a törvényeket és rendeleteket, vagy minek biznak olyan tisztviselőre szabályrendelet készítését, a kinek az ilyen dologban nincs járatosága. A törvényt végre is még akkor is respektálni kell, ha az rossz, mint ahogy az ipartörvény-nyel vagyunk.

* **Kossuth ünnepély az Atlanti-océánon.** Talán a magyar ember az egyedüli az összes nemzetek emberei közt, akinek nincsenek kozmopolita hajlamai. Sőt különös sajátosága a magyarnak az, hogy a magyar hazája földjéért akkor rajong legerősebben, amikor az ország határain kívül van. A külföldön élő magyarok közt legerősebb az összetartás. Széthull a vallás, faj, rang és pártkülönbség korlátja és minden magyar együtt érez. Fenségesen magaslatos példáját adja ennek a magyar

sajátságának, amire minden magyar büszke lehet a Slavonia-gőzösön Saint-Louisba utazó magyar társaság. Amint Palermoból érkezeit magánlevélből — amelyet az utazó társaság egyik tagja, Domahidy Elemér főispán irt egyik debreczeni ismerőséhez — értesültünk, s nagyrészt főrendiházi tagokból, országgyűlési képviselőkkel és főispánokból álló utazó társaság egyértelműleg elhatározta, hogy augusztus 25 én a Slavonia fedélzetén, nyílt tengeren, Isten szabad ege alatt Kossuth Lajos emlékezetével megünneplik a Lajos napját. Ez meg is történt az Atlanti-océánon, Gibraltártól 35 mérföldnyire. Az ünnepélyt *Hock* János imája nyitotta meg, majd *Apponyi* Albert gróf és *Barabás* Béla tartottak tüzes beszédeket, *Várady* Antal alkalmi költeményt irt, amelyet a társaság egyik hölgytagja szavalt, végül az egész társaság a Hymnuszt énekelte. Az ünnepélyhez csatlakozott az a több mint háromszáz, nagyrészt nem magyar ajku magyarországi kivándorló is, akiket a hajón utazó urak megvendégáltak.

* **Madarász 90 éves.** A magyar képviselőház egyik ritka közbecstülésben álló tagja, *Madarász* József a sárkereszturi kerület kurucz 48-as követe tegnap töltötte be életének 90-ik évét. Madarász apót, ki friss jó egészségben érte el a ritka születési évfordulót, elárasztották üdvözleteikkel képviselőtársai, hivatásos barátai. Különbben az őszön pártkülönbség nélkül, lelkes ünneplésben részesítik képviselőtársai nesztorukat.

* **Adakozások a városi árvaház javára.** Ujabbán a városi árvaház lakói részére a következő adakozások történtek;

Sal Ferenczné 1 putton paradicsom és 1 putton alma, N. N. 3 putton alma, Ozv. Des Echerolles. Kruspér Sándorné 3 putton alma, Huzella Gyuláné 1 putton alma, Gyurkovits Kornélné 3 putton alma, mely kegyes adományokért midőn hálás köszönetemet nyilvánítom, egyben Nagyvárad város igazgató választmányától nyert felhatalmazás folytán bizalommal fordulunk a város szülő, kert és földtulajdonosaihoz azon tiszteletteljes kéréssel, hogy az árvaház jótékony működését adományaikkal elősegíteni sziveskedjenek. Nem pénzbeli hozzájárulást kérünk az árvaház részére, hanem azon felesleget, mely a gyümölcs és élelmiszer készletből megmarad és nélkülözhető. Ezt a felesleget kérjük a jótévő emberektől az árvák részére, akiknek végtelen örömet fog okozni a legkisebb adomány is és az árvaház rendeltetését nagyban elő fogja segíteni. A kik nemes szívökre hallgatva a városi árvaház gondnokságához (Schlauch tér 26 sz. emeletes épület) adományukat elküldik: ezerszeres köszönetét a felsegített árváknak fogadják már ez alkalommal is. A nyújtott adományok a helybeli hírlapokban fognak nyugtattatni. A városi árvaház női választmányának nevében: Des Echerolles Kruspér Sándorné elnök.

* **A szülőügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város szülőügyi bizottsága kedden, aug. hó 30-án, délután ülést tart a városházán.

* **Rulikovszky Kázmér emléke.** Kegyeletes módon áldozott tegnap Nagyvárad város polgársága szabadságharcunkban a magyarok pártjára állott s ezért az oroszok által felbolygatott lengyel százados *Rulikovszky* Kázmér emlékének. Az új városi *Szent László* plébánia templomban délelőtt ünnepélyes requiem volt a vértannért, melyen daczára a kedvezőtlen időjárásnak, nagy közönség vett részt, bár a polgárok nagyobb számmal is lehettek volna jelen. A templom hajójában díszes katedrális állott nemzeti lobogókkal, virágokkal ékítve. Az első padokban foglaltak helyet a város részéről *Bordé* Ferencz főjegyző, *Komlossy* József gazd. tanácsos és *Dús* László főügyész, továbbá a 48-as honvédek, a 48-as nép-

kör és párt, a Barabás asztaltársaság tagjai stb. A gyászmisét dr. *Vucskics Gyula* plébános mondta segédlettel. Mire végén a jelen voltak a himnuszt énekeltek. — A requiem után a polgárok nagy számmal vonultak ki az újvárosi központi temetőbe a vértanu sírjához s megkoszorúzták. — Itt említjük meg, hogy a katalakot *German* »Kegelet« temetkezési vállalata állította fel díjmentesen, a disztítéshez szükséges virágokat pedig *Jelinek Ferencz* kertész volt szives átengedni szintén díjmentesen a vértanu emléke iránt érzett kegyelethől.

* **Lestyán Adorján királyi tanácsos.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Lestyán Adorján* volt székelyhídi jelenleg debreczeni közjegyzőnek a királyi tanácsosi címet adományozta. A királyi kegy munkás és érdemes férfit tüntetett ki. A kitüntetésről a hivatalos lap az alábbi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán csikszentkirályi *Lestyán Adorján* debreczeni közjegyzőnek és az ottani kamara elnökének, a közjegyzői pályán szerzett érdemei elismeréséből a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Ischlben, 1904. évi augusztus hó 19-ikén.

Ferencz József, s. k.,

Gróf Khuen-Héderváry Károly, s. k.

Az új királyi tanácsost igen sok barátja és tisztelője üdvözölte. A debreczeni közjegyzői kamara, amelynek *Lestyán* az elnöke, meleg ünneplésben fogja részesíteni a kitüntetett férfit.

* **Harczásati czéllövészet.** A nagyváradi 4-k honvéd gyalogezred tényleges, tartalékos és póttartalékos leguysége szeptember 5-én délelőtt Kardó község határában harczszerű czéllövészetet tart. Békés ezredes, ezredparancsnok felkérte Biharvármegye alispánját, hogy a szükséges óvintézkedéseket tegye meg ez alkalomra, nehogy egy eltévedt golyó kárt egesz valakiben.

* **Adomány a tűzkárosultaknak.** *Gáspár Iona* urnó Békés-Csabáról *Nemeskey Andor* plébános útján a sályi-i tűzkárosultak javára 50 koronát küldött, amelyért a szegény károsultak nevében hála köszönetet mondunk.

* **Az óvodák megnyitása.** Tudvalevőleg a nagyobb számban előfordult kanyaró betegség miatt a nagyváradi óvodákat bezárták. A jövő héten, szeptember hó 1-én újból megnyílnak az óvodák. A gyermekek tömegesen jelentkeznek, s több óvodában már segéd-öröket kell alkalmazni. Így az újvárosi VI. számú állami óvodához keresnek egy képesített dajkát, szeptember elsejére. Jelentkezni lehet az óvodánál.

* **A bádigosok sztrájkja.** Említést tettünk a nagyváradi bádigos munkások sztrájkjáról, amely körülbelül két hét óta tart. Mint értesülünk, a nagyváradi ipartestület közbelépésének sikerült ezt a legújabb bérmozgalmat megoldani. A sztrájkoló munkások az egyezséget elfogadták. Az ipartestület elnöksége most a következő meghívást intézte a bádigos iparosokhoz:

A bádigossegéd munkások a bérmozgalmából kifolyólag létrejött egyezséget elfogadták, e czélból felkérem az összes bádigos mester urakat, hogy *augusztus hó 28-án, vasárnap délután 3 órakor* az ipartestület hivatalában okvetlenül megjelenni, vagy megbízottaikat elküldeni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1904. évi augusztus 27. *Bertsey György*, ipartestületi elnök.

* **Amerikai humor.** Az amerikai humor legújabb terméséből ime egy kis mutatóvány:
Tessa: Oh, az övem! . . . — *Nelly:* Meg kellene tűznöd egy pár gombostüvel. — *Tessa:*

Oh, milyen gondatlan vagy. Mondtam már, hogy *György* eljön ma estére.

— Miért nem olvasod az esti lapot, *Wily?*
— Egy órát találtam s attól félek, hogy a vesztés jelentkezett.

— Mennyi idő alatt lehet megtanulni uszni, uszómester ur? — Férfiak két hét alatt, asszonyok három hónap alatt tanulják meg. — Miért nem egy idő alatt? — Mert az asszonyoknak egy hét kell ahhoz, amíg megtanulják, hogy betartsák a szájukat.

* **Hirdetmény.** Nagy-Várad város öszszes adófelöl polgárai, kiknek évi adóelőírása a 24 koronát nem haladja meg, az 1883 évi XLIV. t. cz. 55 §-a értelmében ezennel felszó lltatnak, hogy kincstári adótartozásukat, valamint az ez után esedékes községi adó, utadó a víz használati díjaitak késedelmi kamat s egyéb költségeket, melyek már 1904 év augusztus hó 15-én befizetendők lettek volna, különbeni megzalogolás terhe mellett 8 nap alatt okvetlenül befizessék. Nagy-Várad 1904 év augusztus hó 27. Városi adóhivatal.

* **Sztrájk-statisztika.** A németországi munkás szakegyesületek központi lapja igen érdekes statisztikát közöl az 1903. év sztrájkjairól. A cikk szerint a szociáldemokrácia leharcziasabb éve volt az elült esztendő. 1200 sztrájk, 82 kizárás, összesen 1282 öszeütőkzés történt munkások és munkaadók között. A sztrájkban 75 330, a kizárásokban 45.763, összesen 121.593 személy vett részt. Ezek a harczok a szakegyesületeknek 5.080.984 márkájába kerültek Elvesztett 88.964 munkanap s 7.675.907 márká munkadíj. Az összes sztrájkok közül 623 teljes sikerrel, 239 félsikerrel, 359 pedig sikertelenül végződött.

* **Apróságok.**

A kocszavadás.

Ma három nyulat kell lönöm: az elsőt a sógoromnak, a másodikat a jegyző urnak, a harmadikat meg nekünk vasárnapra. Már most melyiket lőjsem először?

Két pohárköszöntő. (Glosszák.)

Az a két pohárköszöntő, amif Beck báró és Albori generális urak mondtak, a magyar nemzetre igazán keserű pohár volt. S ahogy mi a viszonyokat ismerjük: a felköszöntőiknek semmi esetre sem a tábornok urak isszák meg majd a levét.

Emlékmondás az osztrák generálisok albumából: Hallgatni arany, beszélni — aranyérdemkereszt . . .

A vezérkar főnökének és Bosznia kormányzójának lakomáján nagyban szerepelt a *Generalszaft*. Ebbe a szószba a magyar nemzetet mártogatták . . .

Az irás szerint.

Nő: Istenem, hol lennétek ti férfiak, ha mi nők nem lettünk volna!

Férj: Még mindig a paradicsomban.

Hazatérés a fürdőből.

Az asszony: Képzeld fiam, tizenkét kilóval könnyebb vagyok!

A férj: Persze, persze, amikor elutazás előtt megmértetted magadat, zsebedben volt a fürdő-költség is.

Közös himnusz.

Ugy olvassuk egyes lapokban, hogy *Tisza István* gróf miniszterelnök közös Himnuszt tervez; valahogyan össze akarja házasítani az Isten áldd meg a magyart — és a Gotterhaltet. A belügyminiszterium egy poétája az ihlet perceiben már meg is oldotta a kérdés és szerencsésen megteremtette a közös himnusz szövegét, a mely így szól:

Gotterhalte a magyart,
Sei er reich und lustig!
Reiche ihm den védő kart,
Wenn der Feind ihn pusztit!

Den der Schicksal régen tép,
Hozz rá bessere Jahren!
Mebühndie die Zukunft
Das Land der Betyären!

(*Kakas Márton.*)

* **Elfogott tolvaj.** Faragó Zsófia mint megirtuk, Nagyváradon több lopást követett el a mi miatt az egész országban köröztek. Tegnap előtt azután a debreczeni rendőrség Degenfeld-téren elfogta a tolvaj asszonyt, a kit Nagyváradra fognak szállítani.

* **Lezuhant a kutba.** Laczikó István gyantai kutató tegnap Okrösön Sztán Mojszi kutjának tisztogatása közben kötélen leereszkedett a gazda udvarán levő 8 öles mély kutba. Alig ért azonban felényire, a kutból fölszálló mérges gázaktól megbódult, eszméletét veszítve a kötelet, melybe fogódzott, elbocsátotta s a mélységbe zuhant. Mire kihúzták a súlyos zuzódásokat ssenvedett embert, már halott volt.

x **Tankönyv-vásár.** Pár nap mulva benépesülnek az utcák, a beiratások kezdődnek az iskolákba. Ilyenkor természetesen a legkeresettebb cikk az iskolakönyv és az író-és rajzszér. E tekintetben *Láng József* elismert jóhírű, előkelő könyv-és papirkereskedése pazarul van berendezve. A legkiválóbb irodalmi diszműveken kívül, az összes tanintézetekben használt tankönyvek nagy mennyiségben vannak felhalmozva s a legújabb rendszerű, kitűnő gyártmányú író-és rajzszerek egész tömege áll a közönség rendelkezésére. A renomirt üzlet pontos kiszolgálásával már is jó hírnevet szerzett a nagyváradi könyvvásárlók között.

x **VÁRADI ALADÁR** *senetandr*, lakik *Nyomda-utca 4. sz.* (Szaniszló-utca sarkán.) az igen tisztelt szülők szives tudomására hozza, hogy a zene-oktatást f. évi szeptember hó 1-én ismét megkezdji.

x **Szülők különös figyelmébe** ajánljuk az iskolai idényre szükséges czipő, kalap fehérneműek beszerzése végett a *Fabry Testvérek* fő utcai üzletét felkeresni, hol a cikkek *rendkívüli olcsón beszerezhetők.* Bővebb felvilágosítást a czégek *Tárca* alatti hirdetése nyújt.

x **Különlegességek gyűjteménye.** A ki női divatcikkek terén valódi különlegességeket és exquisit ujdonságokat akar látni, melyek máskülönbén csakis világvárosokban láthatók, az nézze meg a *Kovács L. és Társa* Nagyváradon (Zöldfa-utca, *Deutsch K.* üvegkereskedésével szemben) újonnan megnyílt nagy női divatruházát, mely látványosság számba megy. Tessék e jőnevű, megbízható czég mai számunkban közzétett hirdetését figyelmére méltatni.

x **Szülők figyelmébe.** Az iskola idény köztöbén nagy gondot okoz a szülőknek, hogy hol szerezhetnek be gyermekeknek olyan jó minőségű cz pöt, kalapot, fehérneműt, olcsó tricót harisnyát, a mely bármely gyermek pajkoságával daczolva sokáig eltart. Jól jár a szülő, ki e czélból *Leitner Lázár* jóhírű régi nagykereskedő czéget keresi fel, mert ott nem csak a legjobb, de a legolcsóbban is szerezheti be gyermeke kelengyét.

EGYESÜLETEK.

Meghívás.

A »Nagyváradi első általános munkás betegségélyző-egylet« folyó évi augusztus 21-ikére egybehívott rendkívüli közgyűlésén a tagok köllő számbani meg nem jelenése folytán a gyűlés megtartható nem lévén; s így a jelzett rendkívüli közgyűlést a folyó évi augusztus hó 28 ikára tűzte ki. Felkérem az egylet minden tagját, mszrint a fent jelzett időben, azaz ma, vasárnap délután pont 3 órakor a »Zöldfa szalloda nagytermében, az ügy fontosága és minden tag saját jól elfogott érdeke miatt, a nyival is inkább minél számosabban megjelenni sziveskedjenek, mert ezen másod-

szori behívás után, a megjelentek csekély számára való tekintet nélkül a gyűlés meg fog tartatni.

Nagyvárad 1904. augusztus hó 27.

Zboray Gyula
egyleti elnök.

Igazságszolgáltatás.

A primadonna püre.

Mikor *Ruzsinszky* Ilona ez év virágvasárnapján elhagyta a nagyvárad színpadot, hol közel egy évig gyönyörködte szép hangjával Nagyvárad város színházlátogató közönségét, *Somogyi* direktor a még kijáró fizetéséből levont 485 K 96 fillért.

Ruzsinszky igazgatójának önkényes eljárását magára nézve sérelmesnek találta, azért ügyvédje *Goldberger* Miksa dr révén keresetet indított a városi kir. járásbírósnál a levont összeg iránt.

A járásbírósnak az igazgató álláspontjára helyezkedve, elutasította a primadonnát keresetével.

Goldberger Miksa dr ügyvéd fele nevében megfellebbezte a járásbírósnak ítéletét.

Az érdekes ügyet folyó hó 22-én tárgyalta a kir. törvényszék felelősségi tanácsa. *Geleta* Géza kir. törvényszéki bíró elnöklésével.

Ruzsinszky Ilona asszony ügyvédje a tárgyaláson becsatolta a fele és *Somogyi* igazgató között létrejött szerződést, mely szerint Ruzsinszky évi fizetése 12 ezer koronában volt megállapítva. Vitatja, hogy ez a fizetés egy szini évre volt kikötve, minélfogva ahhoz felének joga van.

Somogyi igazgató képviselőjében *Fodor* Gyula dr avval védekezett, hogy a szerződés 9-ik pontja szerint egy teljes évre szerződött felperes, mivel azonban már virágvasárnapján kivált a társulat kebeléből, amelybe az előző év husvétja óta tartozott, ennélfogva szerződésességét követelt el, s így Somogyi jogosan vonta le a keresetileg követelt 485 korona 96 fillért.

A bíróság megváltoztatta az első fokban eljáró bíró ítéletét és Somogyit kötelezte, hogy Ruzsinszkynek a levont 485 K 96 fillért megfizesse.

Ítéletét azzal indokolta a bíróság, hogy a szerződés 9-ik pontjának szövegezése éppen arra vall, hogy a szerződés egy szini évre szól, mivel pedig az 1903—904. szini év husvétől virágvasárnapig tartott alperes beismerése szerint is, ennélfogva alperest a keresetileg követelt összegben el kellett marasztalni.

Mennyibe kerül a fegyenczek eltartása? Az igazságügyi kormány az 1904. évre 2,339.372 koronát irányzott elő a fegyintézetek kiadására. Az előző évben 91.060 koronával több volt az előirányzat, mert most az igazságügyminiszter arra számított, hogy a fegyencnépszám lényeges csökkenése következtében apadni fognak az ellátási költségek.

Pórváltási biztosító társaság. A tűzbiztosítási kötvény szerint a biztosító társaságok jogában áll kártérítést adni, vagy a leégett épületet rekonstruálni. Egy konkrét esetben a biztosító-társaság az utóbbit választotta s aztán a biztosítótól a régi és új épület ára között lévő különbséget követelte. A Curia a biztosító társaságot keresetével elutasította, mert a biztosított csak kártérítést kért s így a biztosító társaság csak saját veszélyére élt a kötvényadta jogával.

TANUGY.

Beiratások.

A jogakadémia. A nagyvárad királyi katolikus jogakadémián a beiratások az 1904—1905. tanévre i. évi szeptember 1—12-ig az igazgatónál, ellenben az egyes tanárok külön névjegyzékébe legkésőbb szeptember 15-ig bezárólag eszközöltetnek, ezen napon túl a fel-

vétel csak külön engedély alapján történhetik. A tandíj előzetesen lefizetendő, vagy amennyiben a joghallgatók a felmentésre igényt tarthatni vélnék, az ez iránti folyamodványok a tanári karhoz címezve mindjárt a beiratáskor az igazgatónál benyújtandók.

A pót- és ismétlő alapvizsgálatok folyó évi szeptember 9—14-ig tartatnak. A «Veni Sancte» szeptember 15-én lesz, a nyilvános előadások szept. 16-án kezdetnek meg.

Kelt Nagyváradon, 1904. augusztus 25.
As igazgatóság.

A főgimnáziumban. A nagyvárad prém. főgimnáziumban a javító vizsgálatok aug. hó 30-án d. e. 8—1 óráig lesznek; ugyanekkor tartjuk a felvételi és pótló vizsgálatokat. Aug. 31-én lesz a magántanulók írásvizsgálata, szept. 1-én ugyanezek szóbeli vizsgálata. Szept. 2-án és 3-án, pénteken és szombaton d. e. 9—10 óráig a tanulók beírása. Szept. 4-én, vasárnap, d. e. 9 órakor Veni Sancte, a tanév megnyitása.

A javító és pótló érettségi vizsgálatok írásbeli része szept. 2., 3., 5., 6. és 7-én lesz az írásvizsgálat. A szóbeli vizsgálat szeptember 9-én lesz.

As igazgatóság.

A nagyvárad újvárosi róm. kath. fluskolában a beiratások az 1904—905. tanévre folyó évi szept. 1-én veszik kezdetüket s bezárólag szept. 7-ig tartanak szept. 4-nek (vasárnap) kivételével.

Felhívtnak tehát a t. szülők, kik gyermekeiket ezen kath. tanintézetben akarják taníttatni, hogy azok beiratása végett — himmlöltési bizonyítvánnyal ellátva — az iskola épületében (Körös-utca 6. sz. megjelenni sziveskedjenek.

Tudomására adom egyttal a t. szülőknek, hogy a vallás- és közokt. m. kir. miniszter ur 1878. évi március 31-én 7280. sz. a. kelt leirata értelmében csak azon gyermekek tekinthetők tanköteleseknek, kik 6-ik életévüket a polgári év szeptember hónapjában betöltik. Ugyanezért az első osztályba beírandó minden tanulótól megkivántatik, hogy erre vonatkozó keresztlelési bizonyítványt magával hozza; ezen igazolványt az illető plébániai hivatal kívánatra díjmentesen állítja ki.

A beiratásokat naponként délelőtt 8—11-ig, d. u. 3—5 óráig az osztálytanítók fogják teljesíteni.

Beiratási díj egy tanévre a róm. kath. tanulóktól 4 korona, más felekezettől tanulóktól 10 korona. Szegény róm. kat. tanulók a beiratási díj fizetése alól fölmentetnek ugyan, de 30 fillér tanítói nyugdíjilletéket, 30 fillér értesítési (összesen 60 fillér) díjat minden egyes tanuló köteles fizetni.

Magánvizsgálatok a beiratási napok bármelyikén tehetőek.

A tanév ünnepélyes megnyitása a Szentlélek segítségül hívásával szeptember 8-án — Kisasszony — napján — lesz, 9-én pedig a rendes tanítás veszi kezdetét.

Nagyvárad, 1904. augusztus 27.

As igazgatóság.

A nagyvárad i. sz. püspökség kegydrasága alatt álló *váradolassi-i r. kath. négyosztályú fi-népiszkolában* az 1904—905-ik tanévre a rendes beiratások ideje szeptember hó 1-től 7-ig, (a vasárnap kivételével), d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5 óráig fognak terjedni.

Tisztelettel értesítettnek tehát azon szülők és gyámok, kik ezen iskolában óhajtják gyermekeiket, illetve gyámoltjaikat taníttatni, hogy a fennebb jelzett napokon és időben a beiratás céljából a tanulókkal és a magasabb osztály fölvetelére szükséges érdemsorozattal, vagy bizonyítvánnyal együtt sziveskedjenek az iskola épületében (Fő-utca 819.) megjelenni, mivel a magukban és minden igazolvány nélkül felkötött gyermekek felvételni nem fognak; továbbá a szeptember hó 7-én túl is csak ugy vétettek föl, ha késedelmüket elfogadhatólag igazolni tudják.

A magánvizsgálatok előzetes bejelentés után szeptember hó 5-én d. e. 11 órától fognak megtartatni.

Beiratási-díj egy tanévre a r. kath. tanulóktól 6 kor. 60 fillér, a más vallásfelekezettől tanulóktól 10 kor. 60 fillér, mely összeg a beiratás alkalmával befizetendő; a szegénységüket hitelesen igazoltak a 6 vagy 10 kor. befizetése alól fölmentetők, azonban a 60 fillért minden tanuló köteles befizetni.

Szeptember hó 8-án ünnepélyes istentisztelet, melyre minden beirt tanuló eljönni köteles.

A rendes tanítás szeptember 9-én veszi kezdetét.

As igazgatóság.

A nagyvárad gör. kath. négy osztályú elemi nyelv iskolában a beiratások valamint felvételi, magán- és javító vizsgálatok az 1904—5 évre szept. hó 1-től bezárólag 8-ig, a múlt évben ideiglen használt Ór-utczai 10—361 számú (Beöthy Ödön u. felőli szegletben) fognak megtartatni. A rendes előadások 9-én kezdődnek.

Tájékoztul megjegyeztetik, hogy a rendes előadások csak Nov. 1-ig tartatnak meg a fent említett beiratási helyiségben, azon túl a régi rendes iskolaépületben (Beöthy Öd. u. 370 sz. a.) fognak folytatatni.

Beiratáson minden tanuló szülőjével v. ennek megbízottjával jelenjék meg, hogy ott, a felvételi naplóban a reá vonatkozó egyes rovatok pontos kitöltése végett, szóval vagy igazolvánnyal kellő és határozott felvilágosítást adjon.

Korra nézve pontosan bemondandó és kimutatandó az év, hó és nap, nem különben pontosan bemondandó és igazolandó az újraoltás.

Miről a tiszt. szülők és gyámok ezennel tisztelettel értesitetnek.

Nvárad, 1904. évi aug. hó 27.

As igazgatóság.

Beiratások a zeneiskolába. A «Nagyvárad Zenekedvelők Egyesülete» által fentartott, ének, valamint az összes fuvó-, vonó- és ütő hangszer tanszakokra berendezett nyilvános zeneiskolába az 1904—5. tanévre a beiratkozások Réz Mihály egyesületi igazgató irodájában (Városház II. emelet 23. sz.) folyó év augusztus 30-tól szeptember 8-ig naponta d. e. 10—12-ig és délután 3—5 óráig eszközöltetnek. — A zeneiskola minden egyes tanszakon előkészítő I., II. és III. rendes-, továbbá I., II. és III. kiművelési osztályból áll. Tandíjak a rendes osztályoknál: Enek-, hegedű- és gordonka előkészítő és első osztályban egész évre 40 kor., II. osztályban 50 kor., III. oszt. 60 korona; — zongora és cimbalom tanszakon az előkészítő és első osztályban évi 60 kor., a II. és III. osztályban 80 korona; — fuvóhangszer előkészítő osztályban évi 50 kor., I—III. osztályban 60 korona, — a kiművelési osztályoknál 20—20 koronával több, mint az illető tanszak rendes III-ik osztályánál. — Beiratási díj 4 korona 30 fillér. A tandíj 2 részletben fizetendő és pedig az első részlet a beiratási díjjal együtt a jelentkezés alkalmával, a második részlet február 1-én.

Nagyvárad, 1904. augusztus 27.

Mezey Mihály,
egyes. elnök.

Réz Mihály,
egyesületi igazgató.

A nagyvárad szent Orsolya-zárdában levő belső és külső elemi és polgári iskolákban a beiratások szeptember 1—7-éig tartatnak meg. — A tanítónőképző I. évfolyamát hallgatni akarók keresztlevel, vagy születési bizonyítvány, orvosi és újraoltási, és a polgári leányiskola IV. osztályáról szóló bizonyítvány birtokában szeptember 1-én jelentkezzenek s ekkor ejtetik meg a felvételt. — A II., III. és IV. évfolyamra felvétetni óhajtók szeptember 2-án jelentkezzenek.

Később jelentkezők figyelmen kívül hagyatnak.

Hivatalos helyiség és óra: Orsolya-zárda, (Apácza-utca) d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig.

Szeptember 8-án d. e. 8 órakor «Veni Sancte», melyen a tanítónőképző és polgári iskolák növendékei jelen lenni tartoznak.

Szeptember 15-én fognak megtartatni d. e. 8 órakor a tanítónőképző intézetben a magán- és javító vizsgálatok.

IPARÜGYEK.

Ipariskolai beiratások.

Az ipariskola rendes tanfolyamán a beiratásokat szeptember hó 1—10-ig eszközöltetnek a közs. polg. iskola helyiségében és pedig mindenkor d. e. 11—12-ig és d. u. 4—6-ig. A tanítás szept. hó 15-én veszi kezdetét.

A tanulók a beiratáshoz mult évi ellenőrző könyvüket magukkal hozni tartoznak.

Hogy az iparos mester urak kívánalmait az iskolalátogatás idejének megállapításánál az igazgatóság által lehetőleg figyelembe vehetők legyenek, óhajtanánk, hogy a tanoncok mestereikkel együtt jöjjenek a beiratáshoz, annyival is inkább, mert a tanulók utólag egyik osztályból a másikba nem irhatók át.

Nagyvárad, 1904. aug. 28.

Az iparisk. igazgatóság.

Ugyanily értelmű, de részletesebb értesítést adott ki az iparistület részéről Bertsey György iparistületi elnök.

SPORT.

Kerékpár verseny.

A nagyváradai Polgári Lovászegylet Rhédey-kert felügyelősége jövő vasárnap, szeptember hó 4-én délután fél 3 órakor a Rhédey-kerti Sport-téren nyílt kerékpárversenyt rendez, melyre már eddig is szép számmal jelentkeztek versenyzők. — A verseny sorrendje:

1. **Megnyitó verseny.** 2000 méter, 5 kör. Elsőnek, másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

2. **Vendégek versenye.** 3000 méter, 7 és fél kör. Elsőnek nagy ezüst-, másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

3. **A nagyváradai kerékpárosok versenye.** 2000 méter, 5 kör. Elsőnek nagy, másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

4. **Juniorok versenye.** 2000 méter, 5 kör. 17 évnél fiatalabb ifjak, első és másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

5. **Fő verseny.** 10.000 méter, 25 kör. Elsőnek, másodiknak nagy ezüst-érem, harmadiknak kis ezüst-, negyediknek bronz-érem. Vezetési díj nagy ezüst-érem.

6. **Akadály-verseny.** 2000 méter, 5 kör. Elsőnek nagy ezüst-, másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

7. **Vigassz verseny.** 1000 méter, 2 és fél kör. Első, másodiknak kis ezüst-érem, harmadiknak bronz-érem.

Nevezés a birói páholyánál. — Verseny végeztével a díjak kiosztása. — Helyárak: Tribünjegy 1 korona, ülőhely 80 fillér, állóhely 40 és 20 fillér.

Nevezési zárlat augusztus hó 30-án. Minden versenyző 2 korona tétet fizet, tét nélküli nevezések figyelembe nem vétetnek. Nevezések Knauer Károly titkárhoz intézendők.

TAVIRATOK.

Körber szemleutja.

Krakó, augusztus 27. Dr Körber miniszterelnök galicziai szemleutján ma reggel negyed hét órakor Bleyleben miniszteri tanácsos kíséretében ideérkezett és a helytartósági épületben szállt meg.

Az orosz trónörökös.

Pétervár, augusztus 27. (Saj. tud. táv.) A trónörökös nagyherceg születése alkalmá-

ból egy császári rendelet meghagyja, hogy megsebesült, vagy elesett érdemes katonák gyermekei részére a császári kabinetből utalandók a megfelelő összegek a hadsereg és a hadi tengerészet nevelőintézeteihez a csárné és a csár nevében 50—50 ösztöndíj alapítására. Azonkívül az apanázsok tárczája az egész császári család nevében 2 millió rubel kamatait fogja utalni az említett katonai személyek családjainak támogatására, főleg pedig gyermekeik nevelésére.

Elkapta a mozdony.

Bécsujhely, aug. 27. (Saj. tud. táv.) Winkler vasuti mozdonyvezetőt egy mozgásban levő mozdony elütötte. Súlyos sérüléseket szenvedett.

A Balkánról.

Konstantinápoly, aug. 27. Gregorian örmény patriarcha tegnap a Yildizben panaszt tett amiatt, hogy a békeszerződés örmények helyzete az utóbbi időben igen súlyossá vált. Hozzátette, hogy az ázsiai tartományokon a sanyargatások tovább folynak, míg itt letartóztatások és effélék történnek.

NYILTTÉR.

Az iskolai idényre!

Nagy választék:
gyermek cipőkben,
férfi fehérművek,
harisnyák és
kalapokban
ZALA FERENCZ

uri divat üzletében Fő-utca.

LOVACRIN, mesés hatású hajnövesztőszert, tőszert f ő r a k t á r a.

KOZGAZDASAG.

Allatkiállítás Biharmegyében.

A Biharmegyei Gazdasági egyesület a földművelésügyi miniszter támogatásával folyó évi szeptember hó 25-én Nagylétán, folyó évi október hó 2-án Mezőgyánban állatkiállítást rendez. A díjakat a földművelésügyi miniszter és a Biharmegyei gazdasági egyesület adományozta. A kiállítás tervezete:

I. Nagylétán, szeptember hó 25-én:

I. A magyar fajta szarvasmarha.

I. osztály: Borjas tehének. 1-ső díj 80, 2-ik 60, 3-ik 30, 4-ik 20, 5-ik 10 korona. II. osztály: 1—3 éves üszők. 1-ső díj 70, 2-ik 50, 3-ik 20, 4-ik 10 korona. III. osztály: Bikák. 1-ső díj 30, 2-ik 20 korona.

II. Ló.

I. osztály: Csikók, kanczák. 1-ső díj 100, 2-ik 80, 3-ik 50 korona. II. osztály: 3—4 éves kancza csikók. 1-ső díj 80, 2-ik 50, 3-ik 35 korona. III. osztály: 2 éves kancza csikók. 1-ső díj 50, 2-ik 35, 3-ik 25 korona. IV. osztály: 1 éves kancza csikók. 1-ső díj 40, 2-ik 30, 3-ik 15 korona.

II. Mezőgyánban, október hó 2-án.

I. Magyar fajta szarvasmarha.

I. osztály: Borjas tehének. 1-ső díj 80, 2-ik 60, 3-ik 30, 4-ik 20, 5-ik 10 korona. II. osztály: 3 éves üszők. 1-ső díj 70, 2-ik 50, 3-ik 20, 4-ik 10 korona. III. osztály: Bikák. 1-ső díj 30, 2-ik 20 korona.

II. Ló.

I. osztály: Csikók, kanczák. 1-ső díj 100, 2-ik 70, 3-ik 30 korona. — II. osztály: 3—4 éves kancza csikók. 1-ső díj 70, 2-ik 50, 3-ik 25 korona. — III. osztály: 2 éves kancza csikók. 1-ső díj 50, 2-ik 30, 3-ik 15 korona. — IV. osztály: 1 éves kancza csikók. 1-ső díj 40, 2-ik 20, 3-ik 10 korona.

1. A kiállítás czélja kizárólag a biharmegyei ló- és magyar fajta szarvasmarha tenyésztésnek fejlesztése lévén, csak a biharmegyei birtokosok, illetve gazdák tulajdonában levő ló- és szarvasmarhák lesznek jutalmazva.

2. Pénzdíjat csak kisbirtokos nyerhet. Nagybirtokosok és gazdatisztek állatjai csakis dísz- és dicsőítő oklevéllel tüntetnek ki.

3. A kiállításon a fenti díjak mellett még megfelelő számú dísz- és dicsőítő oklevelek fognak kiosztatni.

4. Bejelentések a nagylétai állatkiállításra szeptember hó 20-ig Nagyléta község előjáróságához, a mezőgyáni állatkiállításra szeptember hó 28-ig Mezőgyán község előjáróságához intézendők. A bejelentések alkalmával az állat kora, neme, származása megjelölendő.

5. A kiállítandó állatokért helypéruz nem vétetik, ha valaki azonban állatjai részére külön korlátot vagy rekeszt kíván felállítani, azt saját költségén megcsináltathatja, minek eszközölését a költségek fedezése mellett, a rendező bizottság is teljesíti.

6. A kiállítás reggel 8 órakor veszi kezdetét, miért is kívánatos, hogy a bejelentett állatok már a kiállítást megelőző nap délutánján a helyszínre vitessenek, hogy a helyet megszokják, a netáni távoli ut fáradalmait kipihenjék, de legkésőbb az nap reggeli 6 órakor az állatoknak ott kell lenniök.

7. Az állatokat a kiállítás bezárta előtt elvinni nem szabad. A kiállítás délután 5 órakor rekesztetik be.

8. Az állatok takarmányozásáról a kiállító tartoznak gondoskodni.

9. A bírálat érték-számrendszer szerint a helyszínen alakuló bíráló-bizottság által reggeli 8 órakor eszközöltetik s az eredmény a bírálat befejezése után azonnal kihirdetetik s a díjak kiosztatnak.

10. A bíráló bizottságnak jogában áll a díjakat, egyik osztályból — ha ott díjazásra méltó állat nincs — egy másik osztályba áttenni.

11. A Nagylétán díjat nyert állatok Mezőgyánban díjat nem nyerhetnek.

Nagyvárad, 1904. évi augusztus hó 20-án.

Biharmegyei Gazdasági Egyesület.

Határidők.

Budapest, aug. 27.

Buza áprilisra	—	—	—	—	—	10.92
Buza október	—	—	—	—	—	10.69
Tengeri	—	—	—	—	—	7.56
Rozs okt.	—	—	—	—	—	8.28
Zab ápr.	—	—	—	—	—	7.36
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—	—

SZERKESZTOI POSTA.

Irodalombarát. Istóczy Győző összegyűjtött beszédei és törvényjavaslatai nemrég jelentek meg. Az érdekes kötet pár érintetlen új példányával szolgálhatunk is, még pedig a bolti árnál csekélyebb előfizetési áron, 10 koronáért. Postán 10 korona 55 fillér beküldése ellenében bérmentve küldjük.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Szülők figyelmébe ajánljuk

fiuk és leánykák részére: kész fehérneműket, ugyszintén paplanok, harisnyák s minden rőfös és női divatáruk nagy választékban.

FÉRFI-INGEK. Szolid és pontos kiszolgálás mellett.

Szabó Testvérek rőfös- és divatáruháza Nagyvárad, Zöldfa-utca, — a »Zöldfa«-kávéházzal szemben és a »Zöldfa«-sörçsarnok mellett. —

FINOM KISZOLGÁLÁS.

SZOLID ÁRAK.

Ma már közszükségleti cikk a megbízható pontossággal járó óra. Az ösmert **valódi »Roskopf & Comp. patent«** nickel órák azok, melyek igazán igen tartós megbízható járásuak, erős valódi nickel tokba ára csak 7 frt. 50 kr. Mivel pedig javítás nélkül hosszú ideig pontosan járnak, az által gyakori javítási költség takarítható meg.

Valódi „Omega“-órák, valamint másfajtaú arany-, ezüst- és nickel-órák; arany, ezüst ékszerek igen olcsón kaphatók:

Szilágyi Géza

órák czégnél
NAGYVÁRAD, Szt.-László-tér.
(Fekete Sas-épület.)

Schicht-szappan

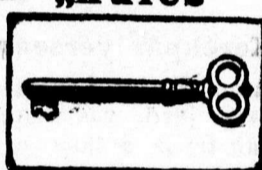
„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ondfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészeketől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytőkeje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteket elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskére vagy folyószámlára.

Leszámitol magán- és üzleti-váltókat a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Előleget nyújt értékpapirokra zálogkölcsön vagy folyó számla alakjában.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat és bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utca 4 sz. földszint) pénz előleget nyújt arany és ezüst tárgyakra valamint mindennemű ingóságokra a törvény által megszabott kamattal.

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jelzálog kölcsönöket nyújt

ház és földbirtokokra

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál 500 koronától kezdve 10—50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamattal és tőketörlesztési hányaddal

„Amerikai Áruház“,

Nagyvárad,
Olaszl, Fő-utca, Bazar-épület.

Sehol oly olcsón nem lehet beszerezni az összes

iskolai idényre

szükséges fiu és leány fehér és színes ruhára valókat, valamint a legjobb minőségű harisnyát, mint az

Amerikai Áruházban.

Az összes tanintézetekben

használandó

TANKÖNYVEK

valamint

SEGÉDKÖNYVEK

továbbá

IRÓSZEREK és RAJZESZKÖZÖK

kaphatók

LÁNG JÓZSEF

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében

Nagyvárad, Fő-utca (Rimanóczy-ház).

Tankönyvek bekötése 24 óra alatt eszközöl-
tetik aczél szegletekkel.

Könyvszjak és iskolatáskák nagy választékban.

Az Orsolya-zárda nagyságos főnöknője által kiadott prospektus szerint intézeti teljes felszerelések u. m: fehérneműek, evőeszközök, harisnyák, mosdótál, fiókkal ellátott tükör, fésűk, kefék, reggeli- és sárzipők, esőernyők **iskolaszerek és táskák.**

Mélyen leszállított árban kaphatók:

FRISS és TÁRSA korona és fillér bazár, Olaszi, Fő-utca.

Minden vásárolt összegből 5% engedmény.

Telefon: 130.

U j ü z l e t !

Szolid és pontos kiszolgálás!

A legdivatosabb francia delainek, batisztok, legjobb mosó kartonok, 140 cztm. széles fekete és tegethof lüsterek, napernyők, legolcsóbban csak

Kertész Sándornál szerezhethők be,

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca, (Helmann Lipót és Társa céggel szemben.)

Szolid és pontos kiszolgálás!

U j ü z l e t !

Előre haladt idény miatt

az összes nyári szép válogatott rőfös és női divat-árakat **nagyon olcsón elárusítjuk.**

M a r a d é k o k :

500 méter maradék voil finom . . . 19 kr. | 500 méter maradék áttört batiszt 13 kr.
500 méter maradék francia batiszt 21 kr. | 500 méter maradék atlasz szaten 22 kr.
500 méter maradék ruha vászon 25 kr. | 5000 méter maradék hazai delin 28 kr.
5000 méter maradék francia delin 37 kr.

Csipke maradékok 1 kr.-tól feljebb.

Kovács L. és Társánál

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Uj áru házunk Zöldfa-utca elején.

Uj áru házunk Zöldfa-utca elején.

Szépírászati tanfolyam.

Van szerencsém az iskolai évad előtt a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy nálam mindenki, s ha még oly rossz írással bírjon is, a

szép- és rondirást

18 éven át szerzett tapasztalaim alapján kiváló könnyű módszerem által igen rövid időn belül elsajátíthatja.

Egyszerű és kettős könyvvitel, valamint magyar-német levelezés tanítása.

! Mérsékelt árak !

Kiváló tisztelettel

F e h é r B é l a

okl. szépíró-mester

Nagyvárad, Lovas-utca 8. szám, a Nemzeti-hídfő újdorosi oldalán.

A

„Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság“
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyújt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsönöket bélyeg- és illetékmentesen convertál.

Elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

789

Az igazgatóság.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

„Répáti“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuvíz mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szén-sav-tartalma és kellemes íze folytán ritkítja párját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési-zeleti nehézségeknél, vese-, gyomorbél bajokban, gyuladással, hólyag, kőszvényes bántalmak és vérszegénység ellen stb

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborviz!

Mint a belsőszervezet betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszerűs mind legolcsóbb gyógyító szert, úgy is, mint páratlan élvezeti italt, a „Répáti ásványvizet“ minden czéltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánljuk.

A „Répáti víz“ minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben kapható.

Kiadó ujonan épült modern utcza lakások.

Hármas és Damjanich utcza saroktelken ujonan épülő egyemeletes házban f. évi november hó 1-től több modern családi és garcon lakás kiadó.

Tervek az épülő házzal szemben levő építési irodában megtekinthetők, a hol valamint *Mayr* Sándor háztulajdonosnál a feltételek megtudhatók.

Hajnal Ferencz

fűszer-, festék-, bor-, ásványviz- és csemege-üzlete

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA
Széchenyi-szállodával szemben.

Van szerencsém a t. cz. vevőközönség figyelmébe ajánlani dusan felszerelt mindennemű festékárulmat, u. m.

PADLÓ FESTÉKEK

Borostyánmáz 1 kg dobozban	I-ső rendű	75 kr.
Spiritusmáz 1 „	II-od	65 „
	I-ső	70 „
	üvegben I-ső	85 „

OLAJ FESTÉKEK

Minden színben 1 kg dob. I-ső rendű 32 kr.

Matt-, fényezett- és vasbutorok tisztításához

Bruniolinok, Spirituslackok s Emaillackok, valamint

Terpentin, Firnis, Copállak, Damárlack, Börlack, Vaslack stb.

Pormentesítő olaj

1 kgr. ára 30 kr.

Helybeli megrendeléseket házhoz, vidéki megrendeléseket helybeli állomáshoz díjtalanul szállítok. Szives megbízás mellett vagyok

teljes tisztelettel

577 **HAJNAL FERENCZ.**

Raffia, szőlőkötő fonal, ojtó-pamut, kekő és kempor.

Előpatataki gyógy- és borviz főraktára.

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. a „Sas“ kávéház mellett

Az idény előre haladottsága miatt, **tavaszi és nyári hazai, angol és francia, szöveteimből** bámulatos olcsó árakért készítek a legujabb divatu **uri ruhákat.**

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

U Z L E T - Á T H E L Y E Z É S !

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

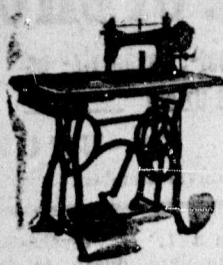
Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönséget értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

636

KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.

A legújabb **Puch és Helical kerékpárok**

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan
eszközöltetik.

Mindennemű varrógépek és varrógép alkatrészek
nagy raktára.

Még csak 3 hétig.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS!

Az üzlethelyiség átadása folytán

már csak szeptember 15-ig tart a végeladás s minden elfogadható áron
árusítom el a még raktáron levő árukat.

SERÉNYI M. Szt.-László-tér, Sas-szálloda kapuja mellett.

Még csak 3 hétig.

Baba ja vitást elvállalok.

A j á n l i a

KARDOS LIPÓT

Nagyvárad, Szt.-László-tér 1. sz.

Iskolatáskák, írószerek, fiókos- és kézitükrök, levél-kazetták, lavorok, evő-
eszközök, zsebkések, kalocsni és reggeli czipők, kefék és fésűk, esőernyők,
férfi- és női fehérműek, férfi nyakkendők, őszi férfi- és gyermek sapkák,
férfi-, női- és gyermek harisnyák, női fekete és mosó kötények, gyermek
empir kötények, szivar- és pénztárczák, fogkefék, szappanok és piperecikkek,
gummi-különlegességek, ajándék- és disztárgyak beszerzését.

Becses pártfogását kérve vágyok

Szerencse bazár

kiváló tisztelettel

Szent.-László-tér, (Kiss Károly mellett.) **Kardos Lipót.**

Láda és kézi koferek.